

POSTANOWIENIE

5 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

na posiedzeniu niejawnym 5 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa A.D. i E.D.

przeciwko syndykowi masy upadłości Bank S.A. w W.

o ustalenie i zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej syndyka masy upadłości Bank S.A.

w W.

od wyroku częściowego Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 11 stycznia 2024 r.,

I ACa 2959/23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od syndyka masy upadłości Bank S.A. w W. łącznie na rzecz A.D. i E.D. 2700 (dwa tysiące siedemset) zł kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia zobowiązanemu.

(G.G.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 14 września 2022 r., I C 2590/22, Sąd Okręgowy w Krakowie ustalił nieważność umowy kredytu hipotecznego indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF), zawartej przez powodowych kredytobiorców z pozwanym bankiem, zasądził od banku łącznie na rzecz kredytobiorców 127 628,11 zł z odsetkami z zastrzeżeniem, że wykonanie zasądzzonego świadczenia będzie

uzależnione od jednoczesnego spełnienia przez kredytobiorców świadczenia należnego bankowi w wysokości 125 481,36 zł, i oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

W toku postępowania apelacyjnego 20 lipca 2023 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie ogłosił upadłość banku

Wyrokiem częściowym zaskarżonym skargą kasacyjną Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację banku w części dotyczącej ustalenia.

Sąd drugiej instancji ustalił, że 2 marca 2007 r. strony zawarły umowę kredytu na sumę 125 481,36 zł indeksowanego kursem CHF, jako równowartość 53 035,23 CHF. Rzeczywista równowartość w CHF miała zostać określona po wypłacie kredytu. Spłata kredytu miała nastąpić w 360 miesięcznych ratach. Kredyt został wypłacony jednorazowo.

Rzeczywista wysokość rat kapitałowo-odsetkowych miała zostać określona w harmonogramie spłat. W dniu wypłaty kredytu suma wypłaconych środków miała być przeliczana na CHF według kursu kupna walut określonego w tabeli kursów obowiązującego w dniu uruchomienia środków. Wysokość zobowiązania miała być ustalana, jako równowartość spłaty wyrażonej w CHF, po jej przeliczeniu według kursu sprzedaży walut określonego w bankowej tabeli kursów walut dla kredytów dewizowych oraz indeksowanych kursem walut obcych do CHF obowiązującego w dniu spłaty.

Do umowy zawarto dwa aneksy. Aneksem nr [...] z 26 września 2007 r. suma kredytu została zwiększona do 140 215,68 zł. Aneksem nr [...] z 13 stycznia 2011 r. określono, że wysokość zobowiązania będzie ustalana jako równowartość wymaganej spłaty wyrażonej w CHF - po jej przeliczeniu według kursu sprzedaży walut ustalanego przez Narodowy Bank Polski, rozumianego jako kurs sprzedaży walut przez Narodowy Bank Polski obowiązujący w dniu poprzedzającym dzień wpływu środków na rachunek spłaty.

Od 14 marca 2007 r. do 25 czerwca 2020 r. kredytobiorcy uiszcili na rzecz banku tytułem spłaty rat kapitałowo-odsetkowych łącznie 124 753,11 zł.

Sąd drugiej instancji wskazał, że w umowie będącej przedmiotem niniejszej sprawy bank w sposób jednostronny oznaczał kurs waluty właściwej do wyliczenia zobowiązania kredytobiorcy. Z treści umowy nie wynikały zaś ani obiektywne, ani weryfikowalne oznaczenia tego kursu. Przedmiotowa umowa nie była negocjowana indywidualnie, zawiera postanowienia naruszające w sposób rażący interesy konsumenta i jest sprzeczna z dobrymi obyczajami.

W ocenie Sądu drugiej instancji nie ma możliwości utrzymania umowy po wyeliminowaniu postanowień abuzywnych. Przedmiotowa umowa jest bezskuteczna na skutek zastosowania przez bank niedozwolonych postanowień umownych.

Syndyk masy upadłości banku wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego: czy postępowanie sądowe z powództwa kredytobiorcy o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego z umowy kredytu waloryzowanego (indeksowanego albo denominowanego) do waluty obcej, wytoczone przeciwko upadłemu bankowi (kredytodawcy), jest sprawą „o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości” w rozumieniu art. 145 ust. 7 ustawy z 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (pr.upadł.) i tym samym podlega zawieszeniu na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 lub art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 144 ust. 1 i art. 145 ust. 1 pr.upadł. do czasu rozpoznania zgłoszenia wierzytelności na liście wierzytelności lub, odpowiednio, odmowy uwzględnienia wierzytelności na liście i wyczerpania trybu określonego ustawą.

Syndyk masy upadłości banku wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania również z uwagi na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych: art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 144 ust. 1 i w zw. z art. 145 ust. 1 pr.upadł. oraz art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 144 ust. 1 w zw. z art. 145 ust. 1 pr.upadł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 144 ust. 1 pr.upadł. po ogłoszeniu upadłości postępowania sądowe, administracyjne lub sądownoadministracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez syndyka albo przeciwko memu.

Postępowanie o ustalenie nieważności umowy kredytu nie jest postępowaniem dotyczącym wierzytelności, o którym mowa w art. 145 pr.upadł., dlatego należało je podjąć i dalej prowadzić. Orzeczenie ustalające ważność lub nieważność umowy kredytu (ściślej istnienie lub nieistnienie stosunku kredytu) może na podstawie art. 366 k.p.c. mieć wpływ na rozstrzygnięcie o wierzytelnościach stron umowy, w tym może wiązać przy ustalaniu listy wierzytelności upadłego, lecz sam proces o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego nie jest postępowaniem dotyczącym wierzytelności.

Takie stanowisko potwierdza również uchwała Sądu Najwyższego z 19 września 2024 r., III CZP 5/24: „postępowanie sądowe z powództwa kredytobiorcy będącego konsumentem o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego z umowy kredytu, prowadzone przeciwko bankowi, co do którego w toku postępowania ogłoszono upadłość, nie jest sprawą „o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości” w rozumieniu art. 145 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe, a tym samym może być podjęte z chwilą ustalenia osoby pełniącej funkcję syndyka”. To właśnie korelacja art. 145 ust. 1 pr.upadł. z ustaleniem listy wierzytelności, wyrażająca istotę i funkcję przywołanego przepisu, stanowi o różnicy między sprawami o ustalenie i sprawami o zasądzenie świadczenia. W przypadku zawieszenia postępowania o ustalenie nieistnienia stosunku kredytu kredytobiorca upadłego nie mógłby zgłosić roszczenia o ustalenie do listy wierzytelności, ponieważ umieszczeniu na liście podlegają tylko wierzytelności, czyli prawa do żądania spełnienia oznaczonego świadczenia.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Na podstawie art. 98 k.p.c. kredytobiorcom przysługuje od skarżącego zwrot kosztów sporządzenia odpowiedzi na skargę kasacyjną w wysokości stawki minimalnej określonej w stosowanym odpowiednio § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Min. Sprawiedl. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Dariusz Pawłyszcz

(G.G.)

[SOP]